

CONSTANTA

APARE DUMINICA

Anu III. No. 149.

Constanța, Duminică 24 Decembrie 1895.

20 bani numărul

Cerem Drepturile Politice

I

Incorporarea definitivă a Dobrogei la România.

Sunt lucruri importante, de cari ne lovim în fie-care moment, pe cari le înțelegem, le pipăim, dar cărora, sau din indiferență, sau din absorbirea în preocupățiunile zilnice, sau din increderea prea mare în noi înșine, nu le dăm atențiunea ce li se cuvine; numai când un eveniment violent vine să ni le arate în toată goliciunea lor, ne căim amar de puțină însemnatate ce le am dat. Din acestea este și cestiunea intrării în toate drepturile a provinciei Dobrogea, a incorporării ei definitive cu țara muma.

Toți Români o ved, toți o simt, toți o doresc; și cu toate acestea, nu se unesc cu toții spre a depune o staruință invincibilă spre resolvarea, cât mai curînd, a acestei cestiuni, care amenință a trăgani încă cine știe până la ce desnodământ fatal, care numai favorabil Românilor, nu poate fi. Și când zic toți Români nu înțeleg numai pe nenorociții Români din Dobrogea, ci pe toți Români din lume și mai cu seamă pe cei culți și pe conducătorii destinelor țarei Românești.

Să luăm bine seama. Aceasta cestiune este cu mult mai însemnată de cât s'ar crede; atât de însemnată, în cât, nu mă sfîdesc de a afirma că, de aceasta depinde ca România să poată ori nu să fie sub stăpînire această provincie *dăruită* (?) din grația inimicilor noștri naturali, după ce ne au răpit o altă cu mult mai importantă.

O națiune care nu se manifestă, care nu se afirmă, nu merita și nu are dreptul să aibă hegemonia în localitatea

în care trăește. Exemple sunt o mulțime în istorie, începînd cu cele mai vechi națiuni și până azi. Când simțul național, când mîndria națională a trebuit să lase domnia unei alte națiuni cu un simț mai puternic; căci, simțul de naționalitate formează solidaritatea indivizilor ce compun o națiune și în aceasta stă puterea ei.

Să vedem acum, cum se manifestă Români în Dobrogea și dacă această manifestație e suficientă.

E drept că Statul Român, de la anexare până acum s'a manifestat în mod splendid prin administrația și sacrificiile ce a făcut pentru prosperarea și eșirea din starea de barbarie și inerție în care se afla Dobrogea.

E drept înse, de asemenea, că, atât în administrațiune cât și în îmbunătățirile de tot felul, nu s'a avut de loc în vedere romanisarea provinciei; adică de a face ca elementul românesc să fie preponderent în toate privințele.

În legea organizării Dobrogei s'a prevăzut colonisarea cu Români, dînd dreptul ori-carui român de origine să se poată stabili și deveni proprietar în Dobrogea. Această dispozițiune 'și-a ajuns scopul la care ținea; așa în cât asta-și, tot golul rămas prin emigrarea populațiunii musulmane, este ocupat de Români, veniți, atât din țara muma, cât și din țările surori. Insa, printr'o scăpare din vedere, neexplicabila, legiuitorul nu vorbește nimic despre drepturile cetățenești ale Românilor deveniți proprietari. Ba, ce e mai mult, ei se ved astăzi lipsiți chiar de puținele drepturi hărăzite Dobrogenilor prin legea de organizare.

Judecînd însă drept; punînd în paralel legile fundamentale ale țarei, cu legea de organizare;

vedem lamunit că, legiuitorul nici nu a crezut de cuvîntă să mai menționeze despre drepturile politice ale românilor stabiliți și împroprietăriți în Dobrogea; ei, chiar prin faptul acesta, fiind asimilați cu populațiunea eterogena existentă. În adevăr, în Constituțiune se zice: «*Numai Românii, sau streinii deveniți cetățeni români, pot avea proprietăți rurale în România*». Pe de altă parte, art. 2 din legea de organizare a Dobrogei, dă dreptul ori-carui *Român de origine, să se stabilească și să aibă proprietăți rurale în Dobrogea*. Nu se vede de aci, lamurit, că legiuitorul a implicat, în acest articol, ideea, din legea fundamentală? Cum adică: O mulțime de streini, de toate neamurile, și cari nici n'au visat de proprietate rurală, se pomenesc, într'o bună dimineața, sub domnia României, care, printr'o lege, ia, imediat măsuri spre a'i face proprietari.

Să aibă oare, acești streini, mai multe drepturi de cât Români, pe care aceeași lege 'i stabilește și îi împroprietărește în Dobrogea, punîndu'i, ast-fel, în aceleași condițiuni economice?

Cum? Se promite, printr'o lege, tuturor Românilor din lume, că au dreptul de a deveni proprietari în Dobrogea, cu condițiune, însă, de a se stabili acolo, (sa se noteze bine aceasta) și aceștia se grăbesc, cu zecile, cu sutele de mii, să populeze baraganele pustii și aride ale Dobrogei, cu mîngăierea în suflet că vor fi, de aci înainte, între ai sei, în țara românească. Și, după ce au parasit casa, interese, tot; după ce s'au stabilit în Dobrogea și 'și-au luat peti-cul arid de pămînt; după ce au luptat cu lipsa, cu seceta, cu pustietatea și cu toate nevoile; când să vada alb în capisteră, aia ca, sunt considerați ca streinii l.... Nu, aceasta n'a putut fi

indemnitatea *Camerilor Românești*, când au legiferat art. 2 din legea de organizare a Dobrogei, căci, aceasta ar fi fost, pur și simplu, o lege barbara.

O mai repet, că din paralelismul, ce am făcut mai sus, rezulta, clar, că, legiuitorul când a formulat art. 2 din citata lege, a avut în vedere, că mai târziu când timpul va veni, să aibă în Dobrogea mai mulți cetățeni de origine română, cu preferința celor de alt neam.

Cu toate acestea, instanțele noastre judecătorești, nu știu din ce considerațiune, s'au pronunțat cu totul în defavoarea Românilor, când ei au cerut să se lămurească această chestiune. Astfel de interpretări eronate pot aduce consecințe grave; cu atât mai mult, că în acele interpretări, s'a contestat drepturile chiar ale cetățenilor români, veniți de peste Dunăre în Dobrogea, ca și când aceștia ar fi renunțat de bună voie la cetățenie și ar fi plecat într-o țară străină.

Ast-fel, de fapt, Românii, atât cei veniți din țară, cât și cei veniți din afară—excepțiune făcând de Românii vechi Dobrogei—sunt lipsiți de drepturile cetățenești și politice. Sunt, după cum am mai zis, ca într-o țară străină.

G. Petrescu Durostorianu.

APELE DE MARE

(Urmare)

2. *Stațiuni balneare* numim acele unde căutarea bolnavilor se face prin băi de apă minerală, caldă ori rece, așa de exemplu la noi în țară avem: Govora, Călimănești, Olănești, pucioasa, Slănic, etc. etc.

3. *Stațiuni mixte* sau balneo-climatice unde atât climatul cât și apele minerale exercită împreună acțiunea lor fiziologică și terapeutică asupra organismului bolnav, ast-fel avem Slănicu, Călimănești, Govora, Bivolari, Piatra, Cozia, etc. etc., și acele după litoralul mării care se și numesc *Stațiuni Maritime*.

Aceasta din urmă face obiectul ce voesc a trata și de care mă voi ocupa într'un mod sumar lăsând grija celor mai competenți a trata pe larg această importantă chestiune pentru sănătatea și binele public.

Stațiuni Maritime

Ca și la stațiunile de uscat și aci când trimitem bolnavii noștri trebuie să avem în vedere temperatura ambiantă a localității, starea mai mult sau mai puțin agitată a atmosferei, direcția mai obișnuită și forța vinturilor plajei, dacă plaja este ori nu adăpostită de coaste ori plantațiuni, felul arborilor, dacă sunt ori nu coline împrejur și gradul de concențrare a apei, toate aceste circumstanțe prin reunirea lor determină acțiunea generală a unei stațiuni asupra economiei.

Am comitat cea mai mare greșală, dacă am lua un bolnav de la Nord să-l trimitem la o stațiune de miazăzi, unde căldura prea mare îi va fi vătămătoare; tot asemenea se va întâmpla, dacă vom trimite un bolnav de la sud la nord: asprimența acestei din urmă localități îi va fi vătămătoare; trebuie dar, să avem în vedere nu numai locul natal sau de stabilire, dar și starea generală a pacientului.

Un tuberculos nici o dată nu trebuie trimis la nord, căci climatul acestei regiuni îi va fi fatal; pe când pe litoralul de sud al mediteranei și mai cu oschire unde vor fi pini și sapini, va oferi o ușurare suferințelor sale.

Când suntem forțați de împrejurări să facem o deplasare, nu trebuie făcută brusc, ci treptat trecând prin regiunile vecine.

După pozițiunea geografică și condițiunile climatice ale localității, stațiunile maritime se impart: 1. Regiunea de nord, 2. regiunea intermediară, 3. Regiunea centrală și al 4-lea. Regiunea de sud.

Fie-care din aceste regiuni, având climatul său propriu, urmează ca și bolile ce se tratează să difere.

Vom divide dar boalele în două mari clase: în *excitante* și *deprimante*, conrespunzând celor două principale regiuni de nord și sud.

(Va urma)

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

DE
PETRE GRIGORESCU
SILVICUL OB

(Urmare)

Ca să punem în relief acest soi de proprietate, aproape necunoșcută până în zilele noastre aici, figurez și lectorul grupe grupe de plop

piramida! plătă pe niște vaste întinsuri de răchităș, presărat pe ici-colea cu turtile de sălcie; plopii să fie al particularilor, iar răchitășul cu sălcie, ale statului; *cată diferența dintre proprietatea privată și cea comună*, după cum de fapt sunt astăzi pădurile statului din acea localitate — Sub munte, în o parte a Transilvaniei, asemenea păduri de pădure izolate se numesc *chăiugi* dacă îți aduc bine aminte.

Știu din experiența câștigată, și recunosc, că statul este cel mai rău exploatare; dar statul este și cel mai rău administrator, — alt-ceva e cultivator — și cu toate acestea nici un silvicultor nu știu să se fi gândit vre-o dată, în țară, să concudeze gestiunea pădurilor vreunei companii private, de la care visteria ar fi tras de sigur mai mare folos.

De ce nu s'ar putea face și în mic ceea ce se caută a se face în mare? Populațiunea de toate naționalitățile, a Dobrogei, are o creștere politică foarte bună. — I s'au zis în primul an de ocupațiune, iată 'ți las lemnele pentru trebuințele tale tot estime: de doi piastri (40 bani) căruța nouă și șase piastri (doi lei) biletul anual pentru lemnele de foc, *că vei consuma acasă la tine*, cu condiție, *«să nu aduci pentru foc de căi lemne uscate»* și dănsa s'a supus poruncii *«Padisahului»*, curățind toate uscăturile din păduri și dând, comparativ cu cheltuețele, mai tot atata la venituri, cât s'au încasat în timpul înzecirii prețurilor. — Zică-i-se și acum, de nu cumva se va fi înrăutățit: *Îți dau pe atâta și atâta vâmu, cature și cature categorii de lemne ce vei tăia în prisosire, cu condiție: «să nu treci dincolo de linia perimetrelor rezervate»*, și sunt sigur că chestiunea acestor rămășițe s'ar rezolva în folosul și mulțumirea ambelor părți, vizatores și consumatoare.

S'a practicat de administrația otomană acest sistem multă vreme, mănăntea aducerii silvicultorilor străini, pentru unele categorii de lemne, și pe atâtea pădurile rezervate se calificau *«Saltanice»* și erau podoaba Orientului; — l'am practicat și noi aici, în primul trei ani, fără nici un prejudiciu pentru stat, până la unificarea prețurilor și permisiunea de a se tăia și j-ret pentru același preț ca și pentru uscături; și fără nici o plângere din partea locuitorilor, până la scumpirea unor sortimente

peste măsură, și obligațiunea de a le tăia numai din parchete.

Dacă fisionomia pădurilor de astăzi nu se potrivește pe alocuirea de loc cu aceea de acum zece ani, aceasta este grație mai mult supunerii poporului Dobrogean și unor măsuri locale înțelepte, de cât mijloacelor de represiune întrebuințate.

(Va urma)

Pentru d. Ministru al Domeniilor

Aflăm din sorginte specială că d. ministru al Domeniilor ar fi hotărât facerea unei anchete generale asupra gestiunii economice a pădurilor, mai cu seamă în județul Tulcea. — Așteptăm nerăbdare rezultatul acestei anchete, ce de sigur se va publica prin buletinul acelui minister, când vom spune și noi părerea noastră.

Ar fi bine ca d. ministru să întindă cercetările și asupra afacerilor domeniiale. Sintem siguri că se vor constata multe și păgubitoare neregularități: că multe moșii de moșii și loturi parăsite, cu sau fără știrea agenților domeniiali, se dețin de mai mulți ani de diferiți usurpatori cari și le-au apropiat, prin vânzări ilicite și interpuneri de persoane, prin disparițiunea ori distrugerea semnelor de hotare, statul neavând absolut nici un paznic de hotare pentru moșiile sale.

Cităm un singur cas din multe câte ne stau la dispoziție.

Proprietarul moșiei Daingi, din comuna Caranasuf, și-a apropiat, prin unul din aceste mijloace, și stăpânește de mai mulți ani o luncă de vr'o 50 hectare situată la vârsarea pârâului Inancesmea în ghiol; iar pe pârâu în sus, la extremitatea mezelor, în lungul lotului No. 20, o veche grădină de legumii, pentru care încasează de 6 ani de-arândul câte 750 lei anual.

Când d. ministru va bine-voi a o-rândui o anchetă, suntem gata a o servi cu toate detaliile ce ni s'au pus la dispoziție, pentru aceasta și multe alte casuri.

Cerem d-lui ministru această anchetă și vom repeta cererea până vom afla despre instituirea ei.

Sint multe familii emigrate în regulă, Bulgari, Turci și Neamți, a căror loturi de 10—50 hectare le stăpânesc alții, cu știrea perceptoriilor, cărora le plătește numai rata de cumpărătoare de 3 lei de hectar, în loc de 8—15 lei chiria obișnuită ce s'ar cuveni Statului.

***

Comisiunea de parcelare s'a mutat în București. Șeful ocolului silvic Parakioi a ridicat tot mobilierul cancelariei. Va să zică, comisia s'a stabilit definitiv în București.

Aceasta e o adevărată nenorocire pentru locuitorii ce vor să se mai stabilească și să cumpere loturi de pământ — Mai zilele trecute vr'o 25 țărani din Cataloia, de lângă Tulcea, au venit aci să prezinte cererile pentru vr'o 500 hectare disponibile acolo.

Ei s'au înapoiat desnădăjduiți, spre a merge la București. Deosebit, pe toată ziua, mai cu seamă la primăvară, vor sosi țărani spre a cere din prizonierii ce mai sunt, sau din miile de hectare deposedate.

Ce vor face? Să se ducă toți la minister? E o adevărată nenorocire, și chiar rea gospodărie. Care să fie cauza? Probabil vre-o economie de lefuri. A se tîrî mit de țărani prin București, pentru câte-va sute de lei, e o economie destul de reu înțeleasă, contra căreia ne simțim datorii a protesta în numele nenorociților ce vin să se stabilească în pustiurile Dobrogei. Cerem readucerea ei aci.

P. G.

Informațiuni

De ocaziunea Sf. Serbătorii, exprimăm sincerile noastre felicitări tuturor d-lor abonați.

Din cauza Sf. Serbătorii ale Crăciunului, jurnalele noastre nu va apărea septamana viitoare.

În ședința de Luni a consiliului comunal s'a aprobat împrumutul de 2 milioane de lei pentru lucrări de edilitate publică, e ruta de d. primar, iar în ședința de Marți s'a amânat discuțiunea asupra iluminării orașului cu olei mineral, propusă de d. Vitorio Croizot, după care s'a propus niște sporiri de taxe în baza legii maximumului, asupra cărora asemenea s'a amânat discuțiunea pentru altă ședință.

Cu altă ocazie vom face o dare de seamă asupra importantelor discuțiuni urmate în cele din urmă 4 ședințe consecutive, ale consiliului comunal, în cari s'a dezbătut pe larg chestiunea concesiunilor și exploatarea în Regie, combătută de d. consilier P. Grigorescu.

Mai mulți amici ne îndeamnă a scoate în breșură studiile noastre asupra Drepturilor politice, Pădurile Dobrogei și Cuartierul nou, spre a se putea distribui d-lor deputați

și Senatori când va fi vorba a se prezenta în Camere proiectele de legi relative la aceste chestiuni.

Respondem: abia susținându-se ziarul prin abonamentele ce putem face, nu ne mai putem permite și cheltuielile unor asemenea publicațiuni, menite a fi distribuite gratis.

Am permite și chiar am conlucra cu dragă inimă la această opera de interes general, dacă un comitet de inițiativă s'ar însărcina să strângă fondul necesar de care am da comțul cuvenit.

Mai în toate orașele s'au luat un obicei bun, ca în locul cărților de vizită de serbători să se depue costul lor la cutia săracilor. — Am publica cu plăcere numele celor vor prefera acest mod de felicitare, schimbului de bucățele de carton.

Prin adresa No. 224, d. Iordan Stoianoff, președintele comitetului construirii Bisericii Române din Medgidie ne anunță că balul cu tombola anunțat pentru ziua de 30 Decembrie s'a amânat pe ziua de 20 Ianuarie, pentru când toate biletele sunt valabile.

Societățile, funcționarilor și meseriașilor, vor da câte un bal cu tombola înainte de balul obișnuit al săracilor. Protestăm contra acestei proceduri. Cel dintâiu bal de binefacere în sărbători a fost totdeauna al săracilor. Rugăm pe cei în drept a nu știrbi această regulă. Cât pentru tombole, cei ce știu nemulțumirile anilor trecuți, cu unele lucruri scumpe, nu vor contribui în viitor.

Tombolele n'ar trebui să fie permise de cât instituțiilor de interes general, iar nu de breaslă, către care obștea nu e lutru nimic îndatorată.

Un comitet compus din domnii: Protoera Rădulescu, d-r Zisu și G. Tănăsescu, adună ofrande spre a le împărți săracilor. D. doctor Zisu, în special, cunoaște mai bine nevoile tuturor desmoștenților.

În mâinele acestui comitet ofrandele sunt bine venite și vor fi bine plasate.

Duminică seară, o pre frumoasă serată dansantă a avut loc în frumoasele saloane ale d-lui Luzzi. Toată elita societății Constanțiene a fost prezentă la această serbare.

Petrecerea a durat până la orele 5 dimineață, spre cea mai mare mulțumirea a tuturor invitaților D-nei și D-lui Luzzi.

De vânzare 2 scărte paie de orz și 4 scărte de fân, aproximativ 100,000 kilogr. și 400 hectol. orz la Tari-Verde. Case și soia bună p. vite și teren disponibil de pășunat. Avis economilor de vite a se adresa d-nului P. Grigorescu, Constanța.

Anunț

Aduc la cunoștința onor Public că sub-semnatulul posed în curtea Divisiei locale, o florărie asortată cu tot felul de flori precum :

Palmire, Azalie, Ficuse, Zambile, Trandafiri, etc.

Asemenea posed și diferite buchete de flori necesare pentru burluri, nunți, etc.

Rog pe onor. public să mă onoreze cu comanda Domniei-lor, asigurându-și că vor fi pe deplin satisfacși atât în privința prețurilor cât și în privința calității.

La caz de comanda unor buchete mari rog a mă avertiza cu 2 zile înainte, termen strict necesar pentru formarea lor

Intrarea este pe la poartă despre chiriștie.

Cu deosebită stimă
ALEXE SOCOLI.

Aducem la cunoștința abonaților noștri din oraș și județ că Agenția principală locală a societății de asigurare mutuală „Unirea” e autorizată a liberi directi Polite de asigurare în ori-ce ramură, cari se vor preda asiguraților imediat la subscrierea ofertei fără a se mai aștepta, ca până acum, aprobarea Direcțiunii generale din București

Prin urmare ori-cine, din amicit noștri de la țară, având necesitate, pot în aceeași zi: asigura produsele din magazin și a face ori-ce împrumut la Credit sau Banca agricolă din Constanța. — Premide de asigurare se știe că sunt mult mai mici de cât la celelalte două societăți concurente.

Burolul este în strada Gărei No. 13, visavi de noui local de primărie, și este deschis toată ziua

Legătorie de Cărți

Subscrisul aduc la cunoștința onor. public că am înființat pe lângă atelierul de tipografie și un atelier de legătorie special, angajindu-mă a lega :

Cărți, reviste, note de piano, a încadra rame și în fine tot ce se atinge de această branșă.

GR. M. GRIGORIU.

„UNIREA”

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCURĂȘTI

Autorizată prin Înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri dela 27 Iunie 1877. Monitorul oficial No. 160 din 16 (28) Iulie

Acastă societate de proprietate asigură, contra incendiului, imobile, fie construite de zid, pământă sau gard, fie acoperișul lor cu tinchea, olane, ș.n.lră, tresie, etc. Pida asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât la celelalte Societăți, cari fac o speculă din premiile asiguraților.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului: Mobilie, Marfă, Produse, Pae și Nătrele în Șire, Stoguri, cîi pe cimp Liber și în magazii.

Societatea „Unirea” mai face asigurări asupra „vieții” în toate combinațiunile uzitate și anume :

- a) Asociații mutuală de supraviețuire.
- b) Asociații mutuală cu produs minimal garantat și cu participare de să la sută.
- c) Contra-asigurării cu 8 la sută dobînda și fără dobînda.
- d) Cașturali fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e) Asigurări temporale și
- f) Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mă asigură contra riscurilor de „Grind...” precum și contra riscurilor de transport pe fluvii, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări „Unirea” le face cu premi reduse

Informațiuni și prospecte se dau în Bucuresci, la Direcțiunea generală str. Dămnei No. 2, iar în districte la agențiilor respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de Asigurare mutuală Unirea

LIBRARIA și TIPOGRAFIA „UNIVERSALA”

GR. M. GRIGORIU

36—Piața Independenței—36

CONSTANȚA

36—Piața Independenței—36

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie ; precum :

Papeterie bogat montată, cărți scolare, de sclințe și diferite Romane în limba

ROMANA și FRANCEZA

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCARII DE COPII și PAPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tactura cea mai modernă pôte efectua ori-ce lucrare precum :

Cărți, Ziare, Afise, Registre, Adrese, Circulari, etichete. Cărți de vizită de logodnă, bilete de nunta, și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimate și registre necesare Domni'or perceptori, Onor.

Primării, Epitropiilor de Biserică

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea promptă și prețurile cât se pôte de moderate.